

GABRIEL LLOMPART I JAUME, UN INQUER DEL SEGLE XX

SANTIAGO CORTÈS I FORTEZA

ESBOÇ BIOGRÀFIC

Mallorca no es pot dir que hagi estat terra de bisbes, amb això també hem patit el mal de la insularitat, si bé n'hi ha hagut al llarg de la història i hem de dir que alguns han destacat pel seu zel i bon fer, tant en el terreny espiritual com en el món de la ciència, de les lletres i de les humanitats en general. Inca es pot enorgullir d'haver tingut alguns fills que han arribat a aquesta dignitat i que foren uns bons representants dins l'estament episcopal i que es distingiren per la seva ciència, humanitat i amor als pobres. Entre ells, el darrer cronològicament, el bisbe Llompart, com és conegut entre els seus conciutadans, que cal ésser recordat com un dels inquers més destacats del segle XX.

I.- CRONOLOGIA

Dia 19 de novembre de 1862 naixia en el carrer de la Rectoria, avui carrer Major, un infant fill primer del matrimoni format per Gabriel Llompart i Campins, d'ofici llaurador, i Francesca Jaume i Mateu. Els seus padrins paterns eren Gabriel Llompart i Paula Campins, i el materns, Bernat Jaume i Antònia Aina Mateu. El rector Mn. Antoni Sastre i Vila el batiava dia 21 del mateix mes i any a l'església de Santa Maria la Major. Foren padrins el molt il·lustre Pere-Josep Llompart, canonge magistral de la Seu de Mallorca, representat per Guillem Llompart i Campins, i Antònia Aina Mateu. Li imposaren el nom de Gabriel Maria.¹

Els pares s'havien casat dia 5 de setembre de 1857; els administrà el sagrament el beneficiat de l'església d'Inca Mn. Francesc Brunet².

L'any 1875 entrà al seminari diocesà com a alumne intern. Aleshores era rector del seminari el seu padrí de fonts. En el seminari estudià quatre anys d'humanitats, tres de filosofia -amb beca per oposicions-, set de teologia i dos de dret canònic. Cursant el tercer curs de teologia s'encarregà de l'ensenyança de llatí que llavors no era assignatura del pla oficial.³

1 ADM I/30-B/41, f. 218, n. 174.

2 ADM I/30-B/16, f. 92v. n. 38.

3 Caimari i Noguera, Andreu. *El Obispo de Mallorca Ilmo. Dr. D. Gabriel Llompart i Jaume, Hijo Ilustre de Inca por Andrés Caimari, pbro.* La Esperanza, Palma, 1928.

Dia 2 d'abril de 1881, a la capella del palau episcopal, rep la tonsura de mans del bisbe Mateu Jaume i Garau.⁴

Dia 19 de desembre de 1884, rebé els ordres menors. El dia següent fou ordenat subdiaca⁵.

Dia 22 de març de 1885, a la capella del palau, rep el diaconat.⁶

Dia 18 de desembre de 1885 fou ordenat capellà a l'església de Montision pel bisbe Jacinto Maria Cervera.⁷

En el seminari conciliar central de València, a l'octubre de 1888 obtingué la llicenciatura i el doctorat en teologia, i el desembre de 1896 la llicenciatura i el doctorat en dret canònic.⁸

Des de 1882 al 1886 ocupa la càtedra de llatí al seminari diocesà; del 1887 al 1891, la de gramàtica llatina i història sagrada; des de 1891 al 1896, la de metafísica i des de 1896 fins 1904 la de teologia. També, durant alguns anys, ocupà la càtedra de dret canònic.

L'any 1898 el bisbe Pere-Joan Campins i Barceló confirma el nomenament del bisbe Cervera de professor de teologia del seminari.⁹

L'any 1885 es presentà a les oposicions per canonge de la Seu de Mallorca i, encara que les aprovà, no obtingué la canongia.

L'any 1904 guanyà per oposicions una canongia a Orihola d'on era bisbe el també mallorquí Mons. Joan Maura¹⁰

El 17 de gener de 1905 prengué possessió de la canongia d'Orihola¹¹

El 26 de juny de 1906 fou nomenat canonge penitenciari d'Orihola.

A Orihola, a més de la canongia, tingué entre d'altres els càrrecs de jutge delegat en el procés sobre la fama de santedad, virtuts i miracles en general de la causa de beatificació i canonització de la venerable serventa de Déu sor Juana Guillem, censor i vocal del Consell de la vigilància sobre els errors del modernisme religiós, jutge i examinador prosinodal i formà part del tribunal qualificador d'oposicions a canongies.¹²

Per ocupar la canongia vacant per defunció del M. Il. Sr. D. Mateu Rotger dia 1 d'agost de 1916 és nomenat canonge de Mallorca.¹³

4 BOOM, 21 (1881) 121

5 BOOM 24 (1884) 221

6 BOOM 25 (1885) 94

7 BOOM 26 (1886) 412

8 BOOM 58 (1918) 25

9 BOOM 43 (1903) 387

10 Caimari op.cit.

11 BOOM 45 (1905) ap.106

12 Caimari op.cit.

13 BOOM 56 (1916) 213

El bisbe Rigoberto Domenech el nomena, dia 10 de juny, jutge sinodal. Dia 23 de novembre de 1916 és nomenat director del Centre Eucarístic i de la junta de senyores del mateix centre.¹⁴

En el curs acadèmic del seminari diocesà de l'any 1916, s'encarregà de la càtedra d'oratória sagrada.¹⁵

Per commemorar el III centenari de Suárez se celebra un congrés a Granada i per tal de promoure i col·laborar en dit congrés el bisbe, en el gener de 1917, nomena una junta de la qual forma part el canonge Gabriel Llopart. Dia 24 de març d'aquest mateix any, és nomenat consiliari suplent de la confraria de Sant Pere i Sant Bernat; dia 28 de juliol és nomenat pel bisbe consiliari de la comissió de disciplina del seminari diocesà per ocupar la vacant produïda per la mort del M. Il. Sr. D. Josep Oliver; i dia 28 de novembre és designat membre del consell de vigilància de la predicació.¹⁶

Dia 17 de desembre és proposat per sa majestat el Rei per ocupar la seva vacant de Tenerife.¹⁷

El 18 de maig de 1918, per decret de la sagrada Congregació Consistorial, és preconitzat bisbe de Tenerife.¹⁸

El nunci de S.S. l'Excm. i l'Il·lm. Sr. D. Francisco Ragonesi, arquebisbe titular de Mira i nunci apostòlic a Espanya, juntament amb els bisbes de Sion Mons. Jaume Cardona, i del bisbe de Mallorca Mons Rigoberto Domenech, dia 15 de setembre consagren bisbe al Rdm. Sr. Dr. D. Gabriel Llopart i Jaume.¹⁹

El dia 23 de setembre el nou bisbe visita Inca, la seva ciutat nadiua, i administra el sagrament de la confirmació a l'església parroquial.

Surt cap a Alacant i Tenerife amb el vapor "Mallorca" dia 1 d'octubre de 1918.²⁰

Fou declarat fill il·lustre de Mallorca el 31 de desembre de 1919.

El 27 de juny de 1922 fou preconitzat bisbe de Girona.

El desembre prengué possessió de la diòcesis de Girona.

El 30 d'abril de 1925 fou preconitzat bisbe de Mallorca.²¹

Prengué possessió de la diòcesi dia 27 d'agost i féu l'entrada solemne dia 13 de setembre.²²

Dia 14 de novembre, amb gran solemnitat, visità Inca, la seva ciutat nadiua i celebrà el dia 15 la festa de Santa Maria la Major.

14 BOOM 56 (1916) 312 i 326.

15 BOOM 56 (1916) Ap. 9.

16 BOOM 57 (1917) 16, 215, 439, 424.

17 BOOM 57 (1917) 486.

18 BOOM 58 (1918) 261.

19 BOOM 58 (1918) 326-328.

20 BOOM 58 (1918) 483.

21 BOOM 65 (1925) 33.

22 BOOM 65 (1925) 25.

El dia del sants Abdon i Senén de 1927 fou nomenat fill il·lustre d'Inca.

Dia 9 de desembre de 1928, en el palau episcopal i després de rebre els sants sagraments, rep la visita de la germana mort.²³

BIBLIOGRAFIA

- Bendición pastoral del Rdm. Sr. Ilmo Sr. Dr. D. Gabriel Llopart Jaume Obispo de Mallorca.
- Circular anunciando los nombramientos para el provisorato y vicaría general y la secretaria del obispado.
- Carta pastoral al venerable clero y fieles de la diócesis.²⁴
- Carta Pastoral (cuaresma).
- Edicto anunciando la santa visita pastoral.
- Exortación pastoral sobre el mes de mayo.
- Exortación pastoral sobre el mes de junio.
- Recomendación de una carta pastoral del cardenal primado de Toledo sobre el congreso eucarístico.
- Sobre la bandera nacional en las procesiones del corpus.
- El Congreso Eucarístico Internacional de Chicago.
- Sobre el Día de la Prensa Católica.
- La Iglesia Católica en Méjico.
- Disposiciones sobre rogativas.
- Edicto del XXVIII certamen científico-literario para los alumnos del Seminario Conciliar de Mallorca.
- Edictum De ratione studiorum in seminario servanda. Tabula Studiorum.
- Circular relativa al vestido de la mujer en el templo.
- Circular sobre el centenario de la Santa Cruz.
- Exortación pastoral (sobre la fiesta de Cristo Rey).
- Carta pastoral (adviento).
- Circular para la ayuda a Cuba.²⁵
- Exortación pastoral con motivo de la cuaresma y de la santa misión en Palma.
- Circular. Bodas de plata del reinado de su majestad don Alfonso XIII.
- Circular sobre la beata Catalina Thomás.
- Circular sobre el Dia de la Prensa.
- Edicto del XXIX certamen científico-literario en el Seminario de Mallorca.
- Circular reproduciendo el proyecto de una exposición misionera que se organiza en Barcelona.
- Circular sobre la celebración del Domingo Mundial de la Propagación de la Fe.

²³ BOOM 68 (1928) 558-574.

²⁴ BOOM 65 (1925) 237, 259, 269-302.

²⁵ BOOM 66 (1926) 59-75, 124-127, 139-145, 182-188, 202, 203-205, 206-207, 210, 229, 252-253, 255-259, 273-278, 280, 280-281, 337-346, 347-349, 369-372, 403-415, 421-422.

- Circular sobre el Montepío del clero de Mallorca.
- Circular pidiendo sufragios por el cardenal Enrique Reig.
- Circular pidiendo se cante un Te Deum por la terminación de la guerra de Marruecos y se ofrezcan sufragios por las víctimas.²⁶
- Circular recomendando la obra benéfica del sanatorio Juan March Ordinas.
- Carta pastoral sobre la fiesta de Pascua.
- Circular sobre los actos que se han de practicar el día de San José en favor de los católicos de Méjico.
- Circular sobre la visita parroquial a las escuelas.
- Circular sobre el mes de María.
- Circular sobre el homenaje al Ecmo. Sr. Marqués de Estella.
- Circular sobre el Día de la Prensa Católica.
- Circular sobre el homenaje a la reina doña María Cristina.
- Edicto del XXX certamen científico-literario del Seminario Conciliar de san Pedro.
- Circular recomendando el Congreso Mariano de Sevilla.
- Exhortación pastoral sobre la venida de seminaristas mejicanos a Mallorca.
- Exhortación pastoral sobre el adviento.
- Edicto de concurso a curatos.
- Circular sobre el Apostolado de la Modestia Cristiana.²⁷

FONTS

Arxiu Diocesà de Mallorca

BOOM - Boletín Oficial del Obispado de Mallorca

Caimari i Noguera, Andreu. *El Obispo de Mallorca Ilmo. Dr. D. Gabriel Llopart i Jaume, Hijo Ilustre de Inca por Andrés Caimari, pbro.* La Esperanza, Palma 1928.

Roselló Lliteras, Juan. Bibliografía de alumnos del seminario. Apéndice de la tesis doctoral "Formación literaria del clero de Mallorca. El Seminario de San Pedro y sus antecedentes históricos". Inèdit.

26 BOOM 67 (1927) 65-82, 113-115, 162, 162-163, 178-182, 218, 241-242, 255-257, 260, 262.

27 BOOM 68 (1928) 195, 217-220, 227-228, 267, 268, 294-295, 359-360, 361-365, 374, 417-420, 483-502, 502-504, 505-506.